

معماری صنعت پتروشیمی و حکمرانی خوب:
عدم برنامه پذیری صنعت!

VCMgroup.ir

رضا مهدوی پور

VCMgroup.ir

شهریور ماه ۱۴۰۲

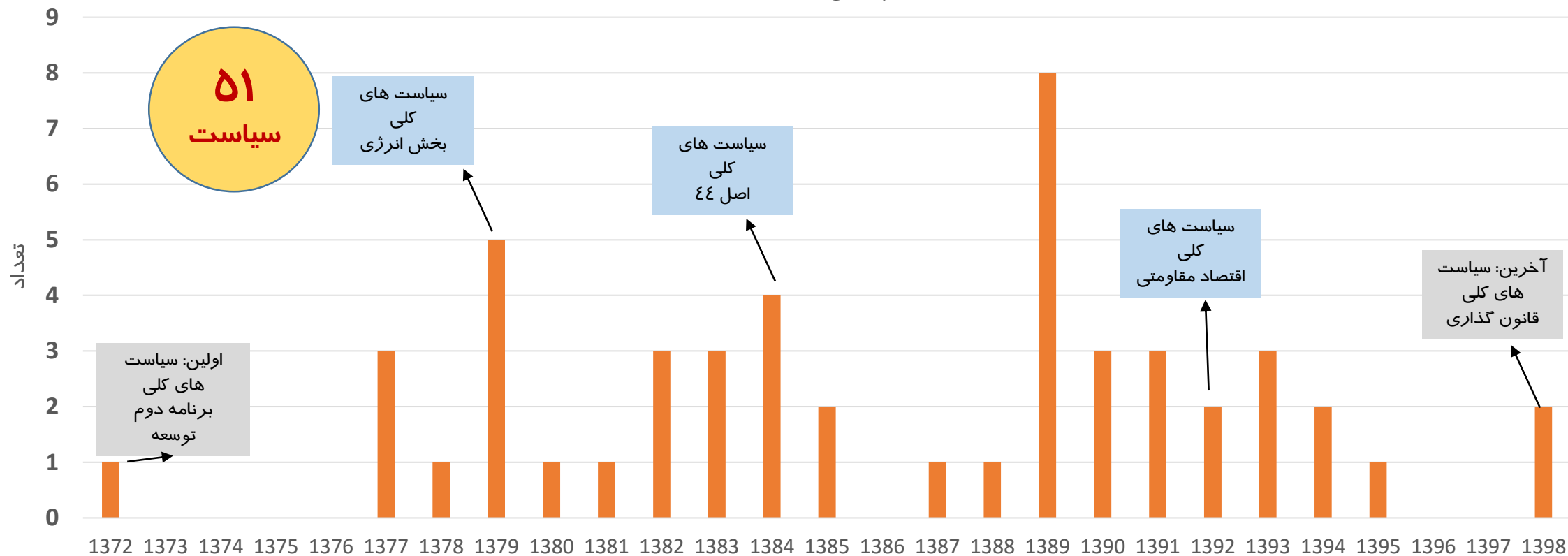

- ❖ تقویم زمانی سیاست های کلان
- ❖ نقاط کور حکمرانی صنایع پایین دستی نفت و گاز
- ❖ چند نمونه نقطه کور در مختصات و فعالیت های صنعت پتروشیمی
- ❖ جمع بندی و پیشنهادات

چالش حکمرانی خوب در صنعت پتروشیمی:
آیا صنعت پتروشیمی برنامه پذیر است؟
پاسخ: خیر

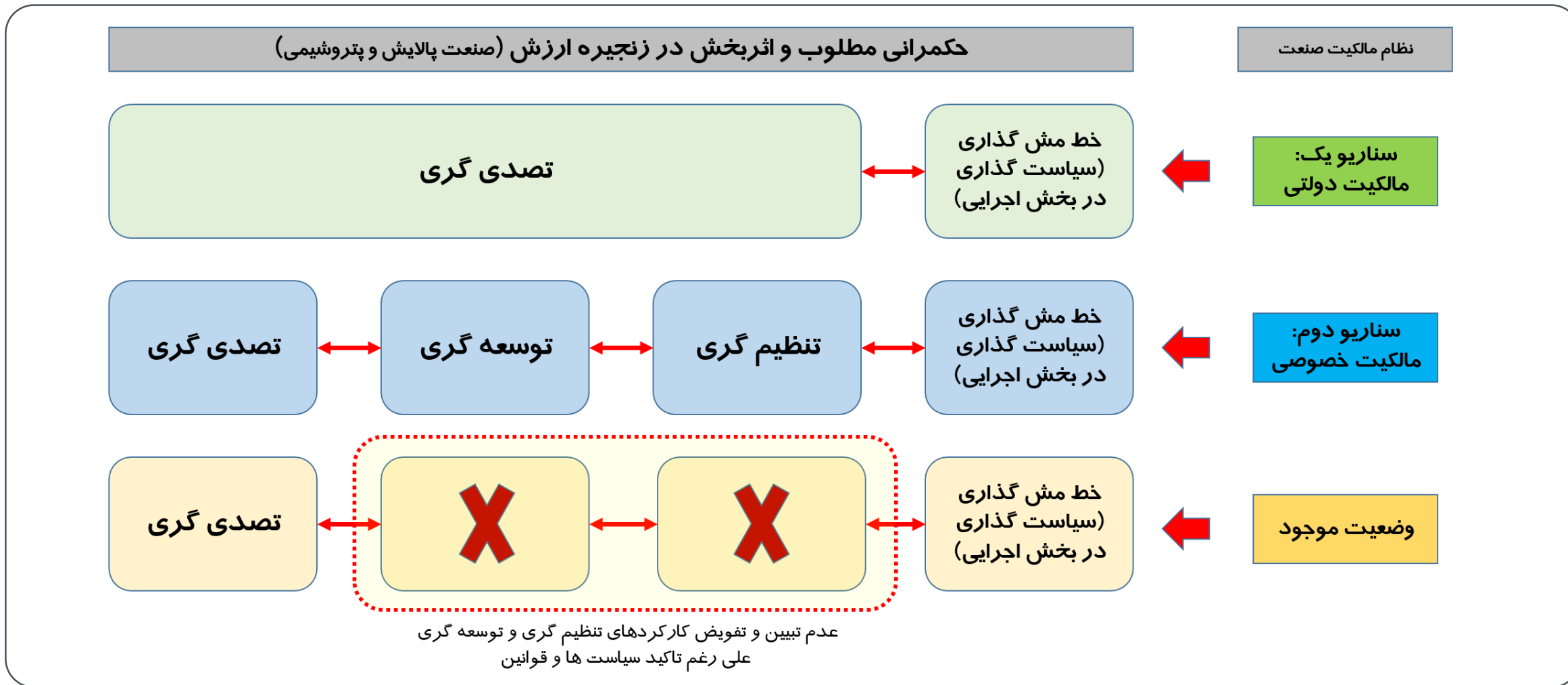
تقویم زمانی سیاست های کلی نظام پس از انقلاب

از سال ۱۳۷۲ تا ۱۳۹۸

از سال ۱۳۷۲ تاکنون ۵۱ سیاست کلی در بخش های مختلف، تدوین و ابلاغ شده است.

ساختار نهادی زنجیره ارزش نفت و گاز نیازمند عمل به سیاست ها است!

سازمان های توسعه ای: ابزار دولت ها در ایفای نقش هدفمند در اقتصاد ملی با هدف نوسازی و توسعه صنایع منتخب است.

کار ویژه اصلی سازمان های توسعه ای: هدفمند سازی منابع محدود دولت در راستای:

محرومیت زدایی (توسعه مناطق کمتر توسعه یافته)

توسعه فناوری های نوین

ضرورت تمرکز بر طرح های دارای اهمیت در زنجیره تامین صنایع داخلی، طرح های زیربنایی و فناوری های نوین و نوظهور

- ❖ سیاست های کلان چشم انداز محور و موضوع محور هستند. ضرورت تحقق سیاست ها، وجود نهادهای کارکرد محور است.
- ❖ محیط حاکم بر صنعت نفت و گاز از یک **محیط تک انضباطی** و حضور دولت به **یک محیط چند انضباطی** و حضور دولت، بخش های عمومی غیر دولتی و خصوصی تغییر پیدا کرده است.
- ❖ توسعه متوازن و پایدار صنعت پتروشیمی به مثابه **معماری** است. ضرورت معماری صحیح نیازمند **معماری مناسب در فضای حکمرانی** است. ایفای نقش اثربخش، هماهنگ و یکپارچه کلیه بازیگران حکمران، لازمه توسعه متوازن و پایدار صنعت است.

ترکیب صحیح ابزارهای مختلف در راستای هم راستا کردن منافع ملی و بنگاهی

۲۲
مجتمع پتروشیمی

۶۸
مجتمع پتروشیمی

❖ سازمان توسعه ای: اهرم قدرتمند پیشرفت اقتصادی کشور (سکان داری یا پاروزدن)

سازمان توسعه ای به مثابه سکان دار آن حوزه/بخش صنعتی باید نقاط کور و خلأها را در در میان فعالیت های صنعتی، در گام اول شناسایی و در گام های آتی به کمک ابزارهای موجود و طراحی ابزارهای جدید برطرف نماید.

سازمان توسعه ای: متولی توسعه است و نه مجری توسعه!

آیا صنعت پتروشیمی برنامه پذیر است؟

پاسخ: خیر

چرا:

چون ترکیب بهینه ای از ابزارهای حکمرانی طراحی و به کار گرفته نشده است. تا منافع ملی و بنگاهی همراستا شود! (دولت)

چون ما سیاست صنعتی نداریم بلکه صنعت سیاسی داریم! (مجلس)

راه حل: ایجاد یک سازمان توسعه ای یکپارچه در زنجیره ارزش نفت و گاز با هدف توسعه متوازن زنجیره ارزش از طریق پشتیبانی از نقاط شکست توسعه

ریخت توسعه صنعت پتروشیمی: ریشه یابی
جذاییت گاز در صنعت پتروشیمی: خوب یا
بد؟!

پاسخ: یک تصمیم راهبردی است!

نگاهی کلان به زنجیره ارزش نفت و گاز از منابع اولیه تا مصارف نهایی

صنایع نهایی - تکمیلی

خودرو و قطعات	پلاستیک
لوازم خانگی	لاستیک
ساختمان	رنگ و رزین
پوشاک و منسوجات	چسب
کشاورزی و دامداری	کود
آب و تصفیه پساب	سموم
مبلمان و مصنوعات	کامپوزیت
چاپ و بسته بندی	الیاف/نساجی
شوینده	دارو
تجهیزات الکترونیک	آرایشی و بهداشتی

محصولات میان دستی

Urea	PEs
EGs	PPs
EAs	EPDM
Acetic Acid	PBR
Acrylic Acid	POM
Acrylonitrile	ABS
Styrene	PVC
Formic Acid	PET
VAM	PS
2-EH	PC
Methionine	MMA/PMMA
EVA	SBR
PO	SAP
Phenol	SBS

محصولات پایه

Methanol
Ammonia
Ethylene
Propylene
Butadiene
Benzene
Toluene
Xylenes
Chlor

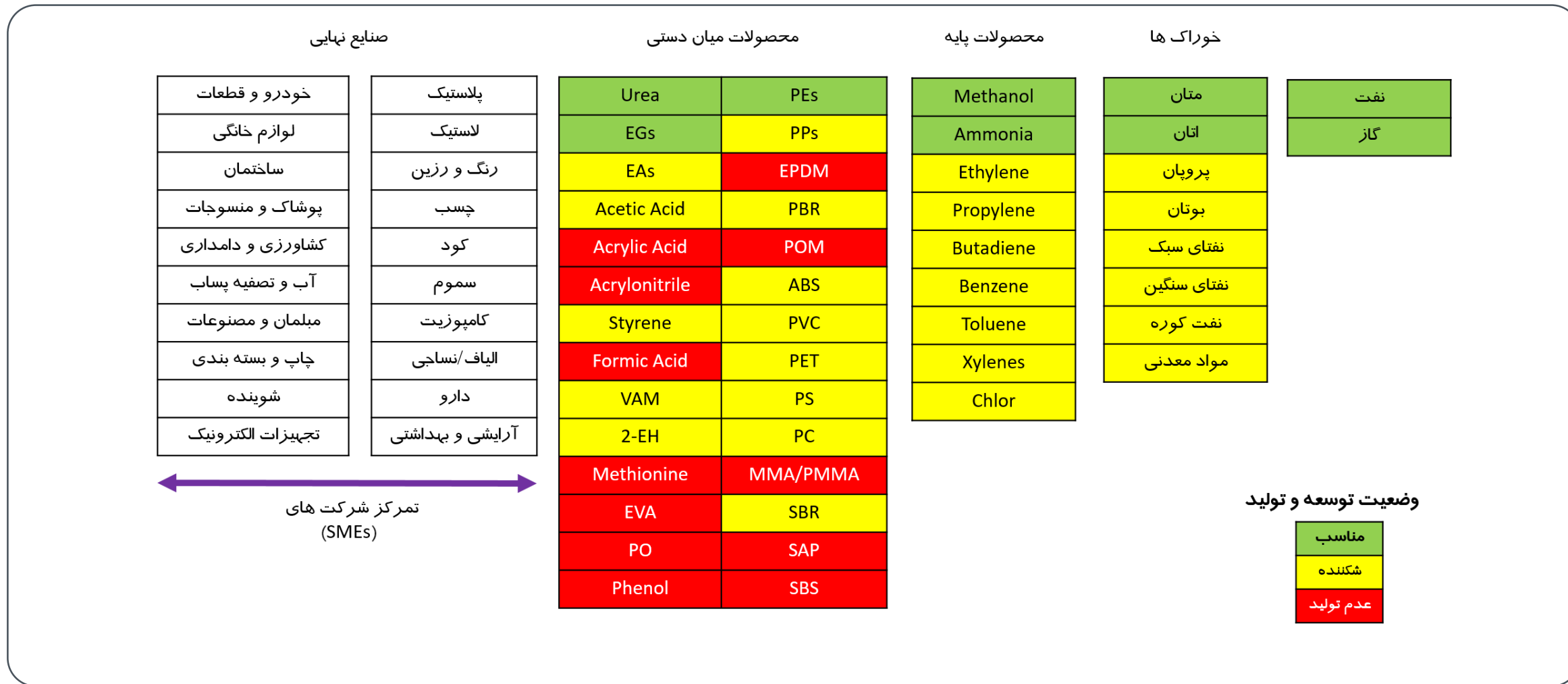
خوراک ها

متان
اتان
پروپان
بوتان
نفتای سبک
نفتای سنگین
نفت کوره
مواد معدنی

نفت
گاز

← تمرکز شرکت های (SMEs) →

نگاهی کلان به زنجیره ارزش نفت و گاز از منابع اولیه تا مصارف نهایی

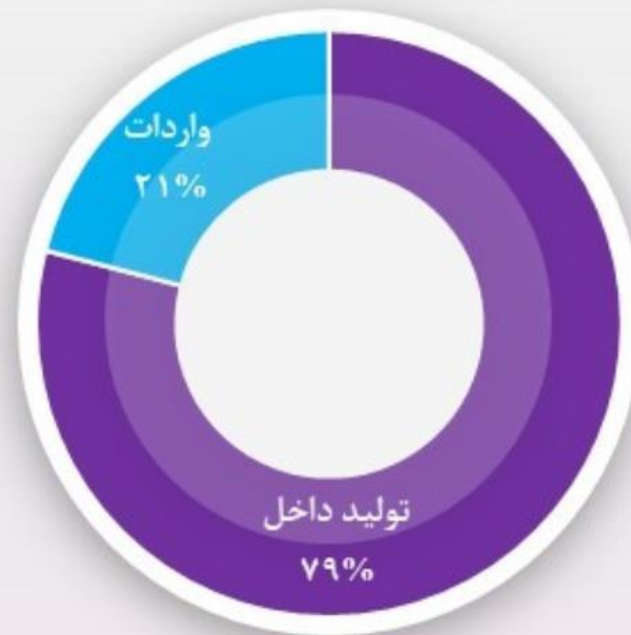

مقایسه ارزش هر تن محصول پتروشیمی تولیدی، صادراتی و وارداتی

ارزش هر تن محصول پتروشیمی

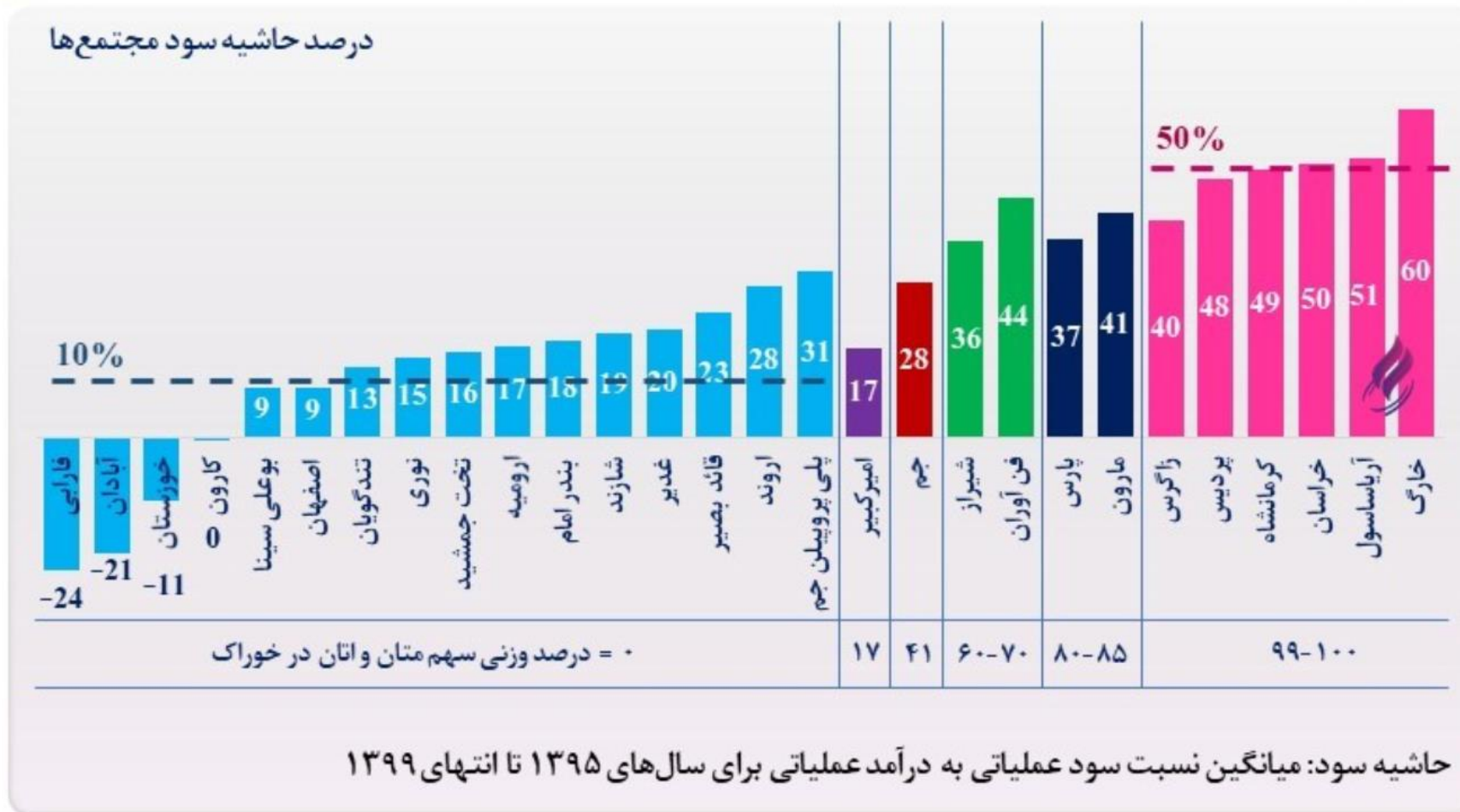

تأمین تقاضای داخلی صنایع تکمیلی پتروشیمی

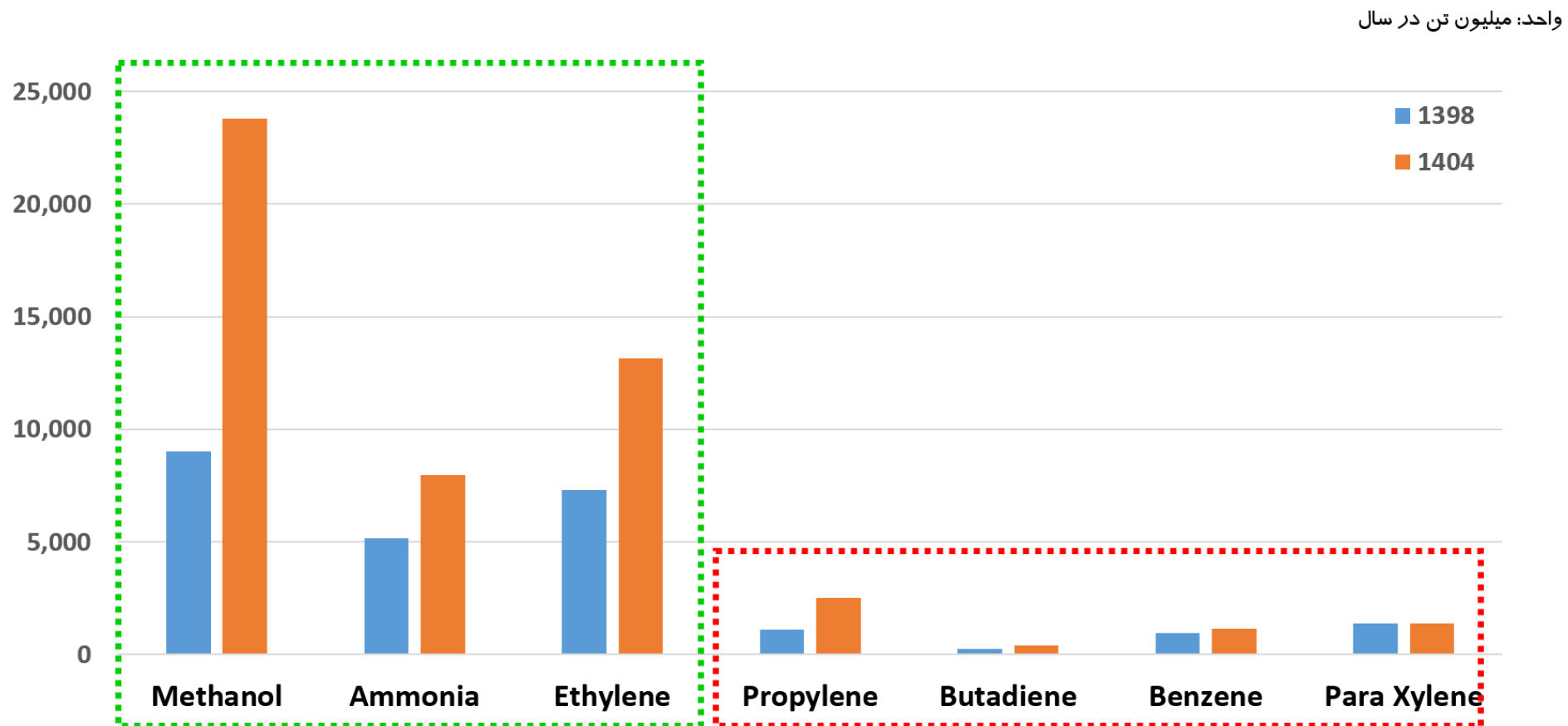

مجموع تقاضای داخلی پتروشیمی: ۶/۲ میلیارد دلار

رابطه سهم گاز در سبد خوراک پتروشیمی های بورسی با حاشیه سود عملیاتی

نگاهی به تولید فعلی و آتی محصولات پایه صنعت پتروشیمی ایران

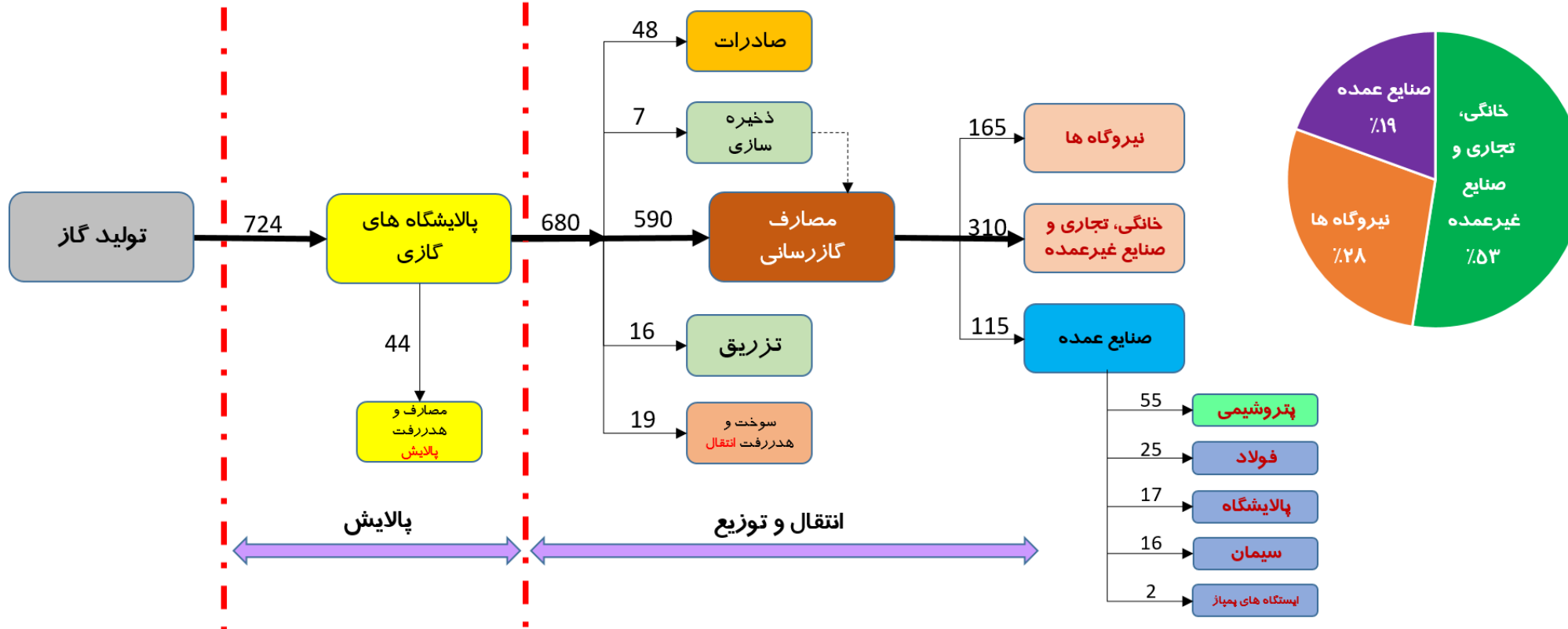
**به دلیل عدم برنامه ریزی جامع و عدم سرمایه گذاری در حوزه
بالادستی در سال های اخیر**

صنعت پتروشیمی باید به سمت توسعه زنجیره و اجرای طرح های پایین
دستی حرکت کند و نه مجددا تولید متانول و طرح های بزرگ همچون
متانول!

تعریف طرح های جدید و مگا پروژه از مسیر گاز طبیعی ممنوع تا اطلاع ثانوی!

بالانس گاز طبیعی: تولید و مصرف سهم کم کارخانه و سهم بالای خانه!

واحد: میلیون متر مکعب در روز

معماری صنعت پتروشیمی و حکمرانی خوب: عدم برنامه پذیری صنعت!

گاز محور شدن توسعه صنعت پتروشیمی خوب یا بد؟

پاسخ: یک راهبرد

باید توجه داشت که گاز محور شدن این صنعت مبتنی بر یک مزیت رقابتی کشور بوده است و منجر به ورود تهاجمی به بازارهای صادراتی و صد البته ارزی شده است.

منتها این صنعت ضمن توجه به صادرات باید در زنجیره تامین مواد اولیه صنایع داخلی نیز کوشا باشد. این مهم مورد غفلت واقع شده است. لذا ورود تدافعی نیز برای این صنعت در راستای ارتقای تاب آوری صنایع داخلی ضروری است.

جمع بندی و پیشنهادات

- ❖ سرمایه گذاری در بخش های مختلف صنعت باید تابعی از بهره وری و نه رانت مختلف باشد.
- ❖ عدم توجه به تمامی کارکردها و وظایف حکمرانی از جمله تنظیم گری و توسعه گری عوارضی را در کیفیت توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز و فعالیت های صنعت پتروشیمی به وجود آورده است. (تفکیک بین کارکردهای خط مشی گذاری، تنظیم گری، توسعه گری و تصدی گری)
- ❖ ضرورت ایجاد یک نهاد تنظیم گر بخشی تخصصی با مشارکت شورای رقابت و وزارت صمت در حوزه زنجیره ارزش نفت و گاز (پالایش و پتروشیمی) - طراحی و تنظیم ارتباط سیستمی بین سازمان توسعه ای با سایر نهادها
- ❖ ضرورت اصلاح اساسنامه شرکت ملی صنایع پتروشیمی با هدف تبیین کارکردها و وظایف و اختیارات سازمان توسعه ای تخصصی در سطح صنعت پتروشیمی (متولی توسعه و نه مجری توسعه)
- ❖ تمرکز بر روی اجرای طرح های زیرساختی و مناطق ویژه توسعه صنعت پتروشیمی
- ❖ تمرکز و برنامه ریزی برای اجرای طرح های پیشران و راهبردی با هدف بهبود توسعه و افزایش تاب آوری زنجیره تامین مواد اولیه صنایع داخلی (بهبود اشتغال و ارزآوری)
- ❖ حذف بند تبصره ۶ بودجه سالانه کشور در راستای تهیه و تدوین یک قانون جامع در ارتباط با مالیات

Thanks for your attention!

If you have any questions about this presentation, Please feel free and contact with us:

r.mahdavipour@VCMservices.ir

0912 732 6812

Questions

Opinions

Suggestions...

[**VCMgroup.ir**](http://VCMgroup.ir)